

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33556
Nom: Sociologia del treball
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1309 - Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans	Facultat de Ciències Socials	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1309 - Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans	Sociologia	BÀSICA

COORDINACIÓ

AGUADO BLOISE TERESA EMPAR

RESUM

L'assignatura Sociologia del Treball té un caràcter introductori i s'insereix en el primer curs del grau de Relacions Laborals i Recursos Humans, amb el propòsit general de facilitar les eines bàsiques, suficients i necessàries per a comprendre les tendències socials contemporànies referides al món del treball i de l'ocupació. Per eixos motius és una assignatura de referència per a altres matèries assignatures de contingut sociològic situades en cursos posteriors, alhora que tracta de complementar l'aproximació d'altres matèries i disciplines com l'Economia, la Psicologia, el Dret etc.- que contenen també amb un mòdul introductori la qual cosa permet a l'estudiantat obtenir una visió general sobre l'objecte del títol de grau.

El treball s'aborda com una construcció social d'importància capital en les societats humanes; és un tipus de relació social, una forma de conferir identitats socials, que determina, i alhora ve predeterminat, pels processos de desigualtat, tot i ser un factor clau en el desenvolupament personal, econòmic i social de les societats modernes.

L'assignatura pretén afavorir el coneixement i la reflexió crítica sobre el món del treball i les relacions d'ocupació, des d'una perspectiva històrica i a través de les dimensions organitzatives, socials, econòmiques i polítiques de l'activitat laboral.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Donat el caràcter d'aquesta assignatura, perquè l'alumnat pugui cursar-la, només es precisen els requisits necessaris per accedir inicialment als estudis de grau.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1309 - Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Analitzar, sintetitzar i raonar críticament.

Analitzar i avaluar els factors que determinen les desigualtats en el món del treball.

Analitzar i avaluar les decisions emanades dels agents que participen en les relacions laborals.

Aplicar el marc normatiu regulador de les relacions laborals.

Aprendre de manera autònoma i desenvolupar la iniciativa i l'esperit emprenedor.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Conèixer els factors que determinen les desigualtats en el món del treball.

Conèixer i analitzar l'estructura i dinàmica dels sistemes de relacions laborals nacionals i comunitaris.

Conèixer i aplicar els principis del codi deontològic professional.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Conèixer i comprendre els processos socials que estructuraven les relacions de treball i de producció.

Conèixer les fonts d'informació i els indicadors socioeconòmics relatius al mercat de treball.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que responguen a demandes socials, tenint en compte com a referent els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica

professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Desenvolupar accions d'organització i planificació.

Desenvolupar una visió interrelacionada sobre les diferents disciplines acadèmiques que analitzen l'àmbit laboral.

Gestionar la informació, redactar i formalitzar informes i escrits.

Localitzar, identificar, analitzar i interpretar dades i indicadors socioeconòmics relatius al mercat de treball.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a respondre a les diverses necessitats professionals i socials.

Resoldre problemes, aplicar el coneixement a la pràctica i desenvolupar la motivació per la qualitat.

Respectar i promocionar els drets fonamentals, la igualtat entre homes i dones, la igualtat d'oportunitats i la no discriminació, els valors democràtics i la sostenibilitat.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Seleccionar i gestionar informació i documentació sociolaboral.

Utilitzar les tecnologies de la informació i de la comunicació.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. INTRODUCCIÓ A LA SOCIOLOGIA DEL TREBALL (CONCEPTES BÀSICS)

TEMA 1. INTRODUCCIÓ

1.1 La perspectiva sociològica.

1.2 El treball com a objecte d'estudi.

1.3 El concepte de treball, recorregut històric. La habitual reducció del concepte de treball a una de les seues parts: l'ocupació.

1.4 Formes de treball, treball mercantil i treball reproductiu.

1.5 El paper del treball com a factor d'integració social a la societat capitalista i la possible erosió d'aquesta funció a la actualitat.

TEMA 2. FONTS I BASES DE DADES SOCIOLABORALS

2.1 L'anàlisi de les bases de dades i les estadístiques del Ministerio de Trabajo e Inmigración, de l'INE i del Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS).

2. LA DIVISIÓ SOCIAL I TÈCNICA DEL TREBALL: L'ORGANITZACIÓ DEL TREBALL COM A FACTOR GENERADOR DE DESIGUALTATS SOCIALS.

TEMA 3. LA DIVISIÓ TÈCNICA DEL TREBALL: L'ORGANITZACIÓ DEL TREBALL EN LA EMPRESA

- 3.1 El model de producció artesà.
- 3.2 L'organització del treball industrial: El Taylorisme i l'organització científica del treball (OCT), el Fordisme i la producció en massa.
- 3.3 El model d'especialització flexible i la producció lleugera.
- 3.4 Noves formes de gestió laboral.

TEMA 4. LA DIVISIÓ SEXUAL DEL TREBALL

- 4.1 La distribució d'activitats entre homes i dones: desigualtats de gènere.
- 4.2 El treball ocult de les dones: el treball social necessari desenvolupat en la esfera privada.
- 4.3 L'ocupació de les dones: modalitats de incorporació i exclusió del mercat de treball.

TEMA 5. LA DIVISIÓ INTERNACIONAL DEL TREBALL

- 5.1 Desenvolupament capitalista i divisió internacional del treball.
- 5.2 El procés de Globalització i les seues conseqüències laborals: deslocalització productiva, migracions i mercat laboral.

3. TENDÈNCIES AL MERCAT DE TREBALL

TEMA 6. FLEXIBILITAT LABORAL, DESOCUPACIÓ I PRECARIETAT A LA SOCIETAT ACTUAL

- 6.1 Introducció.
- 6.2 Flexibilitat i Societat: models de flexibilitat laboral.
- 6.3 Estratègies empresarials d'increment de la flexibilitat i el seu impacte en las relacions laborals.
- 6.4 L'anàlisi de l'atur
- 6.5 L'increment de la precarietat laboral: L'erosió de la relació estàndard d'ocupació i el creixement de les formes d'ocupació atípiques.
- 6.6 Conseqüències laborals de la *Gig economy*

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	5,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	35,00
Estudi i treball autònom	30,00
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00

Resolució de casos pràctics	10,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Cadascun dels temes del programa segueix una estructura semblant. Les primeres sessions es dediquen a exposició dels continguts del programa, mitjançant classe magistral participativa i addicionalment (en una sessió) per part del grup/s d'alumnes que s'haja preparat els ítems corresponents al tema. En l'última o dos últimes sessions de cada tema es procedirà a realitzar l'activitat pràctica consistent generalment en la correcció grupal en classe de l'article o pràctica proposada i que l'alumne/a haurà d'haver treballat prèviament a casa, elaborat un comentari i enviat al professorat mitjançant la plataforma aula virtual. En dos dels temes (2 i 5) aquesta activitat consisteix en pràctiques en la sala d'informàtica amb les pàgines web de l'INE i del CIS, i en l'anàlisi d'un documental sobre el tema projectat en classe respectivament. La segona activitat pràctica consisteix en la preparació i exposició dels ítems o conceptes vinculats a cada tema proposats pel professorat i presentats en panells-pòsters o power-point. El format de la classe serà participatiu, de manera que l'alumnat pugui plantejar els seus dubtes en el moment que creuen. Les activitats pràctiques combinen un treball individual (anàlisi i comentari de text) i un treball en grup (treball i presentació d'ítems). El treball desenvolupat en classe es complementa amb les hores de consulta setmanals en les quals el professorat està a la disposició de l'estudiantat per a la resolució de dubtes, explicació de conceptes o continguts que no s'haja entès en classe o la correcció individualitzada de les seues activitats (anàlisis i comentari de text i preparació d'ítems). Durant el curs es farà ús de l'aula virtual on s'allotjaran els materials bàsics per a l'alumnat i en el seu cas per a l'enviament de comentaris crítics de les lectures i treballs pràctics en les dates fixades.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'aprenentatge es realitzarà mitjançant proves escrites al final del curs i també mitjançant avaluació continua, basada en treballs pràctics. Solament es farà mitjana de l'examen amb els treballs de l'avaluació continua si s'aprova l'examen (5 sobre 10).

En l'examen es valorarà la comprensió i la capacitat d'anàlisi i síntesi dels continguts treballats en l'assignatura, tant de forma teòrica com mitjançant les pràctiques desenvolupades per l'alumne.

La nota del examen suposarà el 70% de la nota final, el percentatge restant (30%) es correspon amb els treballs desenvolupats al llarg del curs: resum de conferències, anàlisi i comentari de textos, i preparació i exposició d'ítems en grup. És imprescindible aprovar l'examen i les pràctiques per superar l'assignatura.

Les activitats pràctiques d'avaluació continua referides al 30% seran recuperables, en una part, per a la segona convocatòria.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA

- Aguado Bloise, Empar (2019): Mujeres y hombres frente al desempleo. El caso español en la primera crisis del siglo XXI, Valencia, Editorial Tirant lo Blanch.
- Lorente Campos, Raúl (2010): Sociología del Trabajo. Plaza y Valdés, México D.F.
- Santos Ortega, Antonio; Muñoz Rodríguez, David y María Poveda Rosa, (2018): Trabajo y Empleo. Tendencias sociales recientes. Valencia: Tirant lo Blanch.

COMPLEMENTÀRIA

- AA.VV. (2005) Lo que el trabajo esconde, Traficantes de sueños, Madrid.
- Aguado Bloise, Empar y Ballesteros Doncel, Esmeralda (Coord) (2018): Segregación ocupacional: participación y reconocimiento de mujeres empleadas en trabajos de dominación masculina, Valencia, Editorial Tirant lo Blanch.
- Alonso, Luís Enrique. (2000) Trabajo y postmodernidad: el empleo débil. Madrid. Fundamentos.
- Boyer, Robert (1986): La flexibilidad del trabajo en Europa. Madrid, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social.
- Cano, Ernest Bilbao, Andrés y Standing, Guy (2000): Precariedad laboral, flexibilidad y desregulación. Alzira, Germania.
- Carrasco, Cristina (ed) (1999): Mujeres y economía. Barcelona. Icaria.
- Castillo, Juan José (1988): Las nuevas formas de organización del trabajo. Madrid, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social.
- Coriat, Benjamin (1982): El taller y el cronómetro. Madrid. Siglo XXI.
- Lahera, Arturo y Riesco, Alberto (2024): Detrás de tu APP. Madrid. Los Libros de la Catarata.
- Lorente-Campos, Raúl (2003): La precariedad laboral de trabajar a tiempo parcial: El caso de España. México D.F. Plaza y Valdés.
- Recio, Andreu (1997): Trabajo, personas, mercados. Barcelona, Icaria.
- Rodgers, Gerry y Rodgers, Janine (comps.) (1992): El trabajo precario en la regulación del mercado laboral. Madrid, Ministerio de Trabajo y Seguridad Social.

-
- Rodríguez, Emmanuel (2003) El gobierno imposible. Trabajo y fronteras en las metrópolis de la abundancia, Ed. Traficantes de sueños, Madrid. (<http://www.sindominio.net/traficantes/colecciones.htm>)
 - Sennett, Richard (2000) La corrosión del carácter. Ed. Anagrama, Barcelona.
 - Toharia, Luís (ed.) (1983): El mercado de trabajo, teorías y aplicaciones. Madrid, Alianza.
 - Toharia, Luís (Dir.) (2005): El problema de la temporalidad en España: un diagnóstico. Madrid. MTAS.
 - Tezanos, José Felix (2001) El trabajo perdido. ¿Hacia una civilización postlaboral?, Ed. Sistema, Madrid.